

UDHËZIM

Nr. 19, datë 9.7.2019

PËR MBIKËQYRJEN E ORGANIZATAVE JOFITIMPRURËSE NË FUNKSION TË PARANDALIMIT TË PASTRIMIT TË PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT"

Në mbështetje të pikës 4 të nenit 102 të Kushtetutës, paragrafit 1, të nenit 10, të ligjit nr. 9920, datë 19.5.2008 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, si dhe nenit 41 të ligjit nr. 8788, datë 17.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse", i ndryshuar, ministri i Financave dhe Ekonomisë,

UDHËZON:

Neni 1

Qëllimi

Ky udhëzim rregullon procedurat që ndiqen nga organet tatimore, si organ mbikëqyrës, për kontrollin e veprimtarisë së OJF-ve, me qëllim shmangien e mundësisë së përdorimit të tyre për pastrim parash apo financim terrorizmi.

Udhëzimi synon unifikimin dhe vendosjen e standardeve bashkëkohore për të garantuar saktësi në dërgimin e informacionit ndërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve (DPT) dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave (DPPPP), me qëllim identifikimin e rasteve të dyshimta për pastrim parash apo financim terrorizmi të OJF-ve.

Neni 2

Përkufizime

Për qëllime të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

"Organizata jofitimprurëse" kuptohen shoqatat, fondacionet dhe qendrat, veprimtaria e të cilave zhvillohet në mënyrë të pavarur dhe pa u ndikuar nga shteti, në përputhje me përkufizimin e dhënë në ligjin nr. 8788, datë 7.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse", të ndryshuar.

"Organizatat e Shoqërisë Civile (OSHC)" kuptohen organizatat e shoqërisë civile, të cilat mund të jenë organizata jofitimprurëse ose entitete të tjera të shoqërisë civile, që nuk janë regjistruar si OJF, por që ushtrojnë veprimtari në të mirë dhe interes të publikut, në përputhje me përkufizimin e dhënë në ligjin nr. 119/2015 "Për krijimin dhe funksionimin e Këshillit Kombëtar për shoqërinë civile".

"Pastrim parash" është qarkullimi dhe riciklimi i parave, të cilat burojnë nga vepra penale sikurse dhe ndryshimi, transmetimi, transformimi dhe tjetërsimi i produkteve dhe i pasurive që burojnë nga vepra penale, që synojnë fshehjen e burimit të paligjshëm të origjinës, sipas kuptimit të dhënë në nenin 287 të Kodit Penal të Republikës së Shqipërisë.

"Burim i financimit" konsiderohen të ardhurat e organizatës jofitimprurëse sipas përcaktimeve të nenit 35 të ligjit nr. 8788, datë 7.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse", të ndryshuar.

"Financim i terrorizmit" ka të njëjtin kuptim si në nenin 230/a deri në 230/d të Kodit Penal.

"Njësi qendrore" ka të njëjtin kuptim si në udhëzimin nr. 16, datë 16.2.2009 "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave".

"Raportim rasti" është plotësimi dhe përcjellja e Raportit të Aktivitetit të Dyshimtë (RAD-it), formularit në aneksin II bashkëlidhur udhëzimit nr. 16, datë 16.2.2009 të Ministrit të Financave "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave".

"Veprimtari ekonomike" kuptohet veprimtaria e organizuar nga një organizatë jofitimprurëse, me qëllim nxjerrjen e të ardhurave në këmbim të ofrimit të shërbimeve apo të mallrave të ofruara, për të mundur misionin e organizatës, me kushtin që veprimtaria ekonomike nuk përbën qëllimin parësor të organizatës, si dhe të përdoren për përmbushjen e qëllimeve të përcaktuara në statut dhe në aktin e themelimit, në përputhje me përkufizimin e dhënë në ligjin nr. 8788, datë 7.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse", të ndryshuar.

Neni 3

Regjistrimi dhe çregjistrimi i OJF-ve

Organizatave jofitimprurëse regjistrohen në administratën tatimore, pasi kanë kryer më parë regjistrimin në gjykatë, në përputhje me legjislacionin e fushës.

Regjistrimi i organizatave jofitimprurëse bëhet në Drejtorinë Rajonale Tatimore të juridiksionit, sipas përcaktimeve të ligjit nr. 9920, datë 19.5.2008, "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar dhe udhëzimit nr. 24, datë 2.9.2008 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Çregjistrimi i organizatave jofitimprurëse bëhet nga gjykata sipas përcaktimeve të ligjit nr. 9920, datë 19.5.2008 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, të udhëzimit nr. 24, datë 2.9.2008 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Neni 4

Raportimi periodik për OJF-të

Drejtoritë Rajonale Tatimore të juridiksionit identifikojnë dhe raportojnë çdo gjashtë muaj pranë Njesisë qendrore në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, lidhur me OJF-të që zhvillojnë aktivitet pa u regjistruar, OJF-të me status pasiv dhe OJF-të që nuk dorëzojnë deklaratat tatimore sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi.

Njësia qendrore në DPT i dërgon DPPPP-së, brenda 15 ditësh nga marrja e informacionit, rastet e identifikuara, e cila kryen një analizë më të thelluar të rastit.

Nëse DPPPP zbulon informacione shtesë të lidhura me rastet e dërguara nga DPT, duhet ta dërgojë për ndjekje të mëtejshme pra në Njesisë Qendrore në DPT, e cila pasi e trajton dhe analizon rastin, bën referimin e tij në rrugë administrative ose penale.

Neni 5

Mbajtja dhe administrimi i dokumentacionit

Drejtoritë Rajonale Tatimore të juridiksionit administrojnë në dosjet e OJF-ve të regjistruara, të gjithë dokumentacionin e themelimit, të regjistrimit, të ndryshimeve pas regjistrimit si dhe dokumentacionin tatimor të parashikuar nga legjislacioni tatimor në fuqi dhe ligji nr. 8788, datë 7.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse", të ndryshuar.

Dosjet e OJF-ve mbahen në një seksion të veçantë të arkivit të Drejtorisë Rajonale Tatimore. Rregullat e hollësishme të mbajtjes dhe administrimit të të dhënave të OJF-ve nga ana e Drejtorive Rajonale Tatimore përcaktohen me rregullore, e cila miratohet brenda 3 muajve nga hyrja në fuqi e këtij udhëzimi.

Neni 6

Kontrolli në terren i OJF-ve

Strukturat e verifikimit dhe kontrollit të administratës tatimore, sipas kompetencës territoriale dhe juridiksionit, evidentojnë OJF-të që ushtrojnë aktivitet në territorin e tyre dhe kontrollojnë periodikisht regjistrimin në organin tatimor, përditësimin e të dhënave të regjistrimit, deklarimin e të punësuarve, si dhe zhvillimin e veprimtarisë ekonomike konform kërkesave ligjore në fuqi.

Neni 7

Kontrolli i pasqyrave financiare të OJF-ve

Drejtoritë Rajonale Tatimore (DRT) të juridiksionit ngarkojnë punonjës të specializuar dhe të trajnuar për shqyrtimin e pasqyrave financiare të OJF-ve, në varësi të numrit të OJF-ve që administrojnë, të cilët analizojnë veçanërisht, por pa u kufizuar në:

- a) burimet e financimit të OJF-së;
- b) veprimtarinë ekonomike të OJF-së, nëse zhvillon veprimtari ekonomike;
- c) përdorimin e fondeve dhe mënyrën e qarkullimit të tyre;
- d) asetet e OJF-së dhe burimin e krijimit të tyre.

Drejtoritë Rajonale Tatimore të juridiksionit informojnë "Njësinë qendrore" në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, për OJF-të që nuk kanë dorëzuar pasqyrat financiare dhe gjithashtu për masat administrative të ndërmarra ndaj tyre.

Për rastet e financimeve që paraqesin risk bazuar në tipologjitë e shtojcës bashkëlidhur udhëzimit nr. 16, datë 16. 2.2009 të ministrit të Financave "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave" dhe të indikatorëve të shtojcës 1 bashkëlidhur këtij udhëzimi, i kërkojnë strukturave të kontrollit në DRT ushtrimin e kontrollit të thelluar operacional.

Neni 8

Kontrolli operacional i OJF-ve

Organet tatimore të juridiksionit, strukturat e Drejtorisë së Kontrollit Tatimor, ushtrojnë kontroll të thelluar operacional ndaj OJF-ve, sipas përcaktimit paragrafin e fundit të nenit 7, të këtij udhëzimi. Gjatë kontrollit operacional duhet të mbahen parasysh sa më poshtë, por jo vetëm:

1. Evidentimi i burimeve të financimit, marrëveshjet për grantet e përfituara, marrëveshjet për dhurimet dhe donacionet, dokumentimi i kuotave të anëtarësisë;
2. Verifikimi nëse OJF-ja realizon veprimtari ekonomike dhe nëse ka të ardhura nga kjo veprimtari;
3. Verifikimi i deklarimit pranë organit tatimor të numrit të llogarisë bankare ku i kalojnë donacionet;
4. Verifikimi i faktit nëse fondet e organizatave jofitimprurëse mbahen në llogari bankare dhe nëse transferimi apo transaksionet financiare në lidhje me këto fonde kryhen nëpërmjet sistemit bankar, në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi;
5. Kryerja e detyrave nga organi më i lartë vendimmarrës, bordi i drejtorëve apo mbledhja e përgjithshme e anëtarëve, sipas nenit 20 të ligjit nr. 8788, datë 7.5.2001 "Për organizatat jofitimprurëse" në lidhje me:
 - a) miratimin e pasqyrave financiare të paraqitura nga organi ekzekutiv;
 - b) mbikëqyrjen e organizatës jofitimprurëse, me qëllim parandalimin e përdorimit të burimeve të organizatës për qëllime terroriste, në përputhje me legjislacionin në fuqi për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
 - c) marrëveshjet për grantet, dhurimet dhe donacionet;
 - ç) verifikimi nëse fondet e grumbulluara janë përdorur për qëllimin e deklaruar.
6. Nëse organizatat jofitimprurëse, që ushtrojnë veprimtari ekonomike dhe realizojnë fitime, i përdorin ato për përmbushjen e qëllimeve të përcaktuara në statut dhe në aktin e themelimit.

Neni 9

Raportimi i rasteve të dyshimta

Drejtoritë Rajonale Tatimore të juridiksionit, nëse gjatë punës së tyre në përputhje me procedurat e përcaktuara në këtë udhëzim, identifikojnë raste të financimeve që paraqesin rrezik sipas tipologjisë së shtojcës 1 bashkëlidhur udhëzimit nr. 16, datë 16.2.2009 të ministrit të Financave "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave" dhe të indikatorëve të shtojcës 1 bashkëlidhur këtij udhëzimi, brenda 15 ditëve i raportojnë rastet e dyshimta të konstatuara të përdorimit të OJF-ve për pastrim parash apo financim terrorizmi në Njësinë qendrore në DPT, sipas përcaktimeve të udhëzimit të sipërpërmendur.

Njësia qendrore në DPT pasi e vlerëson rastin, ia përcjell atë DPPPP-së në përputhje me përcaktimet e nenit 18 të ligjit nr. 9917, datë 19.5.2008 "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit", i ndryshuar.

Neni 10

Bashkëpunimi ndërinstytucional

Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve bashkëpunon me Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave:

1. Një herë në çdo gjashtë muaj, shkëmbejnë të dhëna në lidhje me:

- a) gjetjet nga kontrollet tatimore për OJF-të;
 - b) të dhëna për OJF-të që kryejnë transaksione të dyshimta;
 - c) evidentimin e risqeve në fushën tatimore dhe atyre të PP/FT.
2. Një herë në vit përditësojnë tipologjitë e dyshimta për OJF-të si vijon:
- a) nga gjetjet dhe investigimet e përbashkëta;
 - b) bazuar në shkeljet e indikatorëve të riskut;
 - c) nga kontrollet e përbashkëta;
 - ç) nga manuale/rregullore të ndryshme kombëtare/ndërkombëtare, të cilat janë të miratuara nga institucione të specializuara në fushën e PP/FT.
3. Evidentojnë OJF-të me risk bazuar në shkëmbimet e informacioneve të vijueshme midis tyre. Ky material është konfidencial dhe mbahet për nevoja pune nga ana e Drejtorive përkatëse.
4. Nxjerrin rregullore të përbashkët për evidentimin dhe detajimin e pikave të këtij udhëzimi dhe e përditësojnë atë sa herë është e nevojshme. Kjo rregullore është e brendshme dhe shërben vetëm për orientimin e punës së Drejtorive përkatëse.
5. Publikojnë zyrtarisht raporte vjetore mbi problematikat e konstatuara në OJF-të dhe japin statistika të përgjithshme mbi rastet e trajtuara, masat e marra, gjetjet etj. Këto publikime kanë efekt informues për publikun, por asnjëherë nuk ekspozojnë informacione konfidenciale të OJF-ve të dyshimta.

Neni 11

Konfidencialiteti

Informacioni i siguruar nga organi tatimor si organ mbikëqyrës është konfidencial në përputhje me dispozitat e ligjit nr. 9920, datë 19.5.2008 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Çdo punonjës i administratës tatimore dhe DPPPP që ka akses në të dhënat personale që përpunohen në kuadër të këtij udhëzimi, ka detyrimin që të nënshkruajë deklaratën e konfidencialitetit, e cila administrohet nga Institucionet përkatëse në cilësinë e punëdhënësit.

Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit vazhdon edhe pasi zyrtarët ose punonjësit nuk janë më të punësuar nga organi tatimor dhe DPPPP.

Informacioni i shkëmbyer ndërmjet të dy institucioneve kryhet mbi bazat e konfidencialitetit reciprok.

Neni 12

Mbrojtja e të dhënave personale

Të dhënat personale të individëve të përfshirë në procesin e mbikëqyrjes nga organet tatimore dhe DPPPP, me qëllim shmangien e mundësisë së përdorimit të tyre për pastrim parash apo financim terrorizmi, përpunohen vetëm për qëllim të ligjit nr. 60/2016 "Për sinjalizimin dhe mbrojtjen e sinjalizuesve". Në çdo rast, përpunimi i të dhënave personale kryhet sipas parimeve dhe procedurave të legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale.

Në rastet kur, në zbatimin e këtij ligji, konstatohet mosrespektimi i legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale, çështja i referohet Komisionerit për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale.

Neni 13

Indikatorët e aktivitetit të dyshimtë për OJF-të

Veç rasteve të financimeve që paraqesin risk bazuar në tipologjitë e shtojcës 1 bashkëlidhur udhëzimit nr. 16, datë 16. 2.2009 të Ministrit të Financave "Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave", në shtojcën 1 bashkëlidhur këtij udhëzimi evidentohen indikatorët e riskut të financimit të terrorizmit që lidhen me OJF-të.

Në çdo kontroll operacional që do të ushtrohet nga administrata tatimore, do t'i jepet vëmendje e veçantë këtyre indikatorëve dhe për çdo dyshim rasti do të raportohet sipas përcaktimeve të nenit 9 të këtij udhëzimi pranë DPPPP-së.

Neni 14

Dispozita të fundit

Me hyrjen në fuqi të këtij udhëzimi, udhëzimi nr. 22, datë 19.11.2014 i ministrit të Financave, "Për mbikëqyrjen e OJF-ve, nga organet tatimore, në funksion të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit", shfuqizohet.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I FINANCAVE DHE EKONOMISË

Anila Denaj

SHTOJCA 1

INDIKATORËT E RISKUT TË FINANCIMIT TË TERRORIZMIT QË LIDHEN ME SEKTORIN E OJF-ve:

1. Përdorimi i korrierëve të mjeteve monetare për transferimin e fondeve të OJF-ve në zona me aktivitet të njohur terrorist;
2. Transaksionet e copëzuara të OJF-ve, për të shmangur raportimin nga subjektet financiare;
3. Raste kur kërkesat për transferimin e fondeve të OJF-ve shoqërohen me justifikime të paqarta;
4. OJF-të sigurojnë financim nga organizata apo kompani fiktive;
5. Përfaqësuesit e OJF-ve nuk bëjnë deklarin e vlerave monetare, instrumenteve të negociueshme apo gurëve/metaleve të çmuara në pikat e kalimit të kufirit;
6. Llogaritë bankare të OJF-ve përdoren nga subjekte ndaj të cilëve zbatohen sanksione;
7. Fondet e OJF-ve u transferohen subjekteve që besohet t të jenë të angazhuara në aktivitete terroriste;
8. OJF-të marrin fonde nga subjekte që besohet se mbështesin aktivitete terroriste;
9. Fondet e OJF-ve bashkohen me fonde personale apo nga burime të biznesit;
10. Fshehja e llogarive bankare që lidhen me programe apo aktivitete të caktuara;
11. Fondet e OJF-ve u transferohen subjekteve që nuk janë të lidhura me programet ose aktivitetet e deklaruar;
12. Objektet e OJF-ve frekuentohen nga individë që besohet të mbështesin aktivitete terroriste;
13. OJF-të prokurojnë mallra me përdorim të dyfishtë;
14. Burimet e një OJF-je sigurojnë ose transferojnë fonde nga/drejt një subjekti që njihet për angazhimin në aktivitete terroriste apo mbështetjen e tyre;
15. OJF-të ndajnë pronën e tyre me një organizatë që besohet të mbështesë aktivitetin terrorist;
16. OJF-të që nëpërmjet aktivitetit të tyre ofrojnë mbështetje për individë ose organizata, identiteti i të cilëve korrespondon me ato të subjekteve të listuara nga Këshilli i Sigurimit të Kombeve të Bashkuara;
17. Ekzistenca e informatave të besueshme që tregojnë se një OJF apo përfaqësues të saj janë të lidhura me palët e treta që mbështesin ose janë të angazhuar në veprimtari terroriste;
18. Subjektet që veprojnë në zonat me aktivitete të njohura terroriste, depozitojnë fonde në llogaritë bankare të një OJF-je, drejtuesve ose punonjësve të saj;
19. OJF-të transferojnë burime ose kryejnë aktivitete në një zonë ku subjektet terroriste njihen të kenë një prani të konsiderueshme;
20. Të dhënat e OJF-ve mbahen në një zonë me prani të njohur të organizatave terroriste;
21. Përfaqësuesit e OJF-ve, udhëtojnë shpesh në zona ku subjektet terroriste kanë një prani të konsiderueshme;
22. OJF-të kanë aktivitete, programe apo partnerë të paraportuar;
23. OJF-të përdorin një rrjet të pazakontë financiar për realizmin e operacioneve të tyre;
24. OJF-të shmangin kërkesat e raportimit të detyrueshëm;

25. Shpjegimet për programet dhe aktivitetet e OJF-ve tek organet mbikëqyrëse ose rregullatore, janë të paqarta;
26. Palët e treta përdoren për të hapur llogari bankare të OJF-ve ose për të kryer transaksione në emër të tyre;
27. Shpenzimet e OJF-ve nuk janë në përputhje me programet dhe aktivitetet e saj;
28. OJF-ja nuk është në gjendje të ofrojë të dhëna për të ardhurat dhe përdorimin e burimeve të saj;
29. Të dhëna publike për angazhimin e OJF-ve në aktivitete që lidhen me terrorizmin;
30. OJF-të bashkohen me një organizatë tjetër që besohet të mbështesë aktivitete terroriste;
31. Asistenca humanitare e OJF-ve synon të mbështesë individët e lidhur direkt me subjektet terroriste;
32. Drejtuesit e një OJF-je, janë ose kanë qenë drejtues apo punonjës të organizatave të tjera që besohet se mbështesin aktivitetin terrorist;
33. OJF-të vuajnë nga një konflikt i brendshëm, ku një fraksion është i njohur të jetë dashamirës ose të përkrahë në mënyrë aktive subjekte terroriste;
34. OJF-ja ka mospërputhje në raportimin e saj të pasqyrave financiare dhe raporteve të tjera të detyrueshme;
35. OJF-të kanë ndryshime të shpeshta në strukturën drejtuese/vendimmarrëse;
36. OJF-të ose përfaqësuesit e tyre përdorin dokumente të falsifikuara;
37. OJF-të mbështesin terrorizmin ose subjektet terroriste nëpërmjet publikimeve ose predikimeve të përfaqësuesve të tyre;
38. Drejtuesit ose punonjësit e një OJF-je, angazhohen në aktivitete që mbështesin rekrutimin e personave për zonat ndërkombëtare të konflikteve.